social og indenrigsministeriet

Udvalget for Velfærd i Norden

Holmens Kanal 22
1060 København K
Telefon 72 28 24 00

Sagsnr.
2019 - 3939

Doknr.
731627

Dato
04-09-2019

Udvalget for Velfærd i Norden har d. 26. juni 2019 stillet følgende spørgsmål til Danmarks regering, som hermed besvares af social- og indenrigsministeren.

Spørgsmål:
"Hvordan påtænker den danske regering konkret at følge op på de alvorlige forhold i Grønland, som befolkningsundersøgelsen i Grønland 2018 påviser?"

Svar:
Befolkningsundersøgelsen i Grønland sætter fokus på de store og komplekse folkesundheds- og sociale udfordringer, som Grønland står over for. Det er værd at bemærke, at rapporten for 2018 peger på, at der er sket et markant fald i andelen af børn og unge, der vokser op med belastende forhold i hjemmet. Samtidig er forekomsten af belastende forhold dog stadig høj.

Det ligger den danske regering meget på sinde at bistå Grønland i at forbedre de sociale forhold for udsatte børn og unge i Grønland.

Det sociale område blev overtaget af det daværende hjemmestyre med bemyndigelsesloven fra 1978 (gældende fra 1980). Grønland har således den lovgivende og udøvende magt på området.

Der er dog et tæt samarbejde mellem danske og grønlandske myndigheder om de komplekse problemstillinger, som Grønland står over for. Der er således indgået en samarbejdsaftale mellem Grønland og Danmark vedrørende udveksling af viden og erfaringer på det sociale område. Både Social- og Indenrigsministeriet og Socialstyrelsen har løbende ydet faglig og juridisk støtte og sparring til grønlandske kollegaer.

Med satspuljeaftalen for 2017 blev der desuden afsat 10 mio. kr. i perioden 2017-2020 til at udvikle det faglige samarbejde med og understøtte selvstyrets arbejde på børneområdet.

I juni 2019 rettede Naalakkersuisut henvendelse til den danske regering med en anmodning om at styrke bistanden til og samarbejdet om at løfte børne- og socialområdet i Grønland.

I forlængelse af mit møde herom med den grønlandske naalakkersuisoq for Sundhed, Sociale Anliggender og Justitsområdet aftalte statsministeren og formanden for Naalakkersuisut i juli 2019, at der skal nedsættes en fælles tværsektoriel arbejdsgruppe, som har til formål at se på langsigtede løsninger på udfordringerne med udsatte børn og unge i Grønland. Arbejdsgruppen vil blive forankret i Departementet for Sociale Anliggender og Justitsområdet og Social- og Indenrigsministeriet. Arbejdsgruppen afgiver en rapport med anbefalinger og løsningsforslag i første halvdel af 2020.

Social- og Indenrigsministeriet er i tæt dialog med Departementet for Sociale Anliggender og Justitsområdet om formen for og indholdet af den danske bistand og det dansk-grønlandske samarbejde både på kort sigt og på langt sigt. Der arbejdes på, at initiativerne på kort sigt igangsættes snarest.

Afslutningsvist kan det fremhæves, at ét af de 14 forslag i den sociale gennemlysning "Viden som virker i praksis - Styrket nordisk samarbejde på socialområdet" (oktober 2018) er et forslag om styrket nordisk socialpolitisk samarbejde i tyndtbefolkede områder (forslag 13). På ministerrådsmødet for social- og sundhedsministre MR-S i Reykjavik den 27. marts 2019 vedtog ministrene i første omgang at prioritere fem af de 14 forslag, herunder samarbejdet om tyndtbefolkede områder. Afdækningen af, hvordan et styrket nordisk socialpolitisk samarbejde bedst kan tilføre en klar merværdi i forhold til de særlige udfordringer, der gælder tyndtbefolkede områder i Norden, finder sted i embedsmandskomiteen EK-S i efteråret 2019 og i starten af 2020. Udmøntning af konkrete initiativer ventes i 2020, hvor Danmark i samarbejde med Grønland og Færøerne varetager formandskabet for Nordisk Ministerråd.

Med venlig hilsen
Astrid Krag

Udvalget for Velfærd i Norden

04-09-2019
Sags nr. 2019 - 18809
Akt. id. 11529009

Postboks 260
3900 Nuuk
Tlf. (+299) 34 50 00
Fax (+299) 34 66 66
E-mail: iian@nanoq.gl
www.naalakkersuisut.gl

Besvarelse af udvalgets spørgsmål vedrørende alvorlige forhold påvist i befolkningsundersøgelsen for Grønland 2018 (E9/2019)

Til Udvalget for Velfærd i Norden

I det følgende besvares de fremsatte spørgsmål til Naalakkersuisut.

Befolkningsundersøgelsen i Grønland 2018, der er udarbejdet af Statens Institut for Folkesundhed i Grønland og Syddansk Universitet, påviser en række alvorlige forhold i Grønland, herunder en høj forekomst af alkoholproblemer, vold i hjemmet, seksuelle overgreb samt selvmordstanker.

Til Grønlands regering (Naalakkersuisut)
Udvalget for Velfærd i Norden under Nordisk Råd har på baggrund af undersøgelsen truffet beslutning om at rette henvendelse til Grønlands regering (Naalakkersuisut) med spørgsmål til, hvordan regeringen forholder sig til undersøgelsen.
Udvalget udbeder sig således svar på følgende:

- *Hvordan påtænker Grønlands regering (Naalakkersuisut) konkret at følge op på de alvorlige forhold i Grønland, som befolkningsundersøgelsen i Grønland 2018 påviser?*

Naalakkersuisuts besvarelse
Naalakkersuisut tager befolkningsundersøgelsens resultater meget alvorligt. Naalakkersuisut anerkender, at der fortsat er store sociale problemer i Grønland, som relaterer sig til mental sundhed, alkoholproblemer, seksuelle overgreb, vold, og selvmordstanker. Naalakkersuisut hæfter sig ved, at rapporten trods sine negative resultater, viser, at det grønlandske samfund generelt er i bedring. Der er færre seksuelle overgreb, færre drikker alkohol, flere får en uddannelse, og volden er faldende. Naalakkersuisut vil gerne understrege, at mange af de ovennævnte problematikker er svære at løse fra den ene dag til den anden.

Naalakkersuisut har allerede igangsat en række strategier og handleplaner, som dagligt medvirker til at forbedre forholdene i samfundet ved at forebygge, afhjælpe og behandle i forhold til de alvorlige forhold.

Naalakkersuisuts strategi mod seksuelle overgreb 2018-2022, Killiliisa, er allerede igangsat, og har vist sig effektiv for at bryde med tabuet om seksuelle overgreb. Siden

strategiens implementering har der været en større åbenhed om seksuelle overgreb, og flere borgere har henvendt sig med henblik på at modtage hjælp som ofre eller som krænkere.

Naalakkersuisut har en række behandlingstilbud til borgere med misbrugs- og spilleproblemer. I 2019 har Naalakkersuisut lanceret en ny rusmiddelstrategi, der har særligt fokus på at hjælpe unge og stoppe starten på en tidligt misbrug.

I 2017 blev behandlingstilbuddet Alliaq gennemført på projektbasis. Alliaq er et behandlingstilbud til mænd og kvinder med aggressions- og voldsproblemer. Tilbuddet består af psykologsamtaler til både voldsudøver og eventuel partner. Alliaq har vist gode foreløbige resultater, men der er fortsat behov for at forbedre behandlingstilbuddet.

Mental sundhed er et stort problem i Grønland, og selvmordstanker hænger utvivlsomt sammen med ovennævnte sociale problemer. Siden primo 2019 har borgere haft mulighed for at kontakte den nye rådgivningstelefon Tusaannga, som er et tilbud til borgere, der har brug for at tale med nogen om problemstillinger, som de ikke føler, de kan få hjælp til i deres vanlige omgangskreds eller lokalsamfund. Tusaannga kan derudover henvise borgere til de steder, hvor de kan søge hjælp og rådgivning på deres problemer. Foreløbige erfaringer med rådgivningstelefonen har understreget et behov herfor. Telefonen udvides derfor med øgede åbningstider samt særlig rådgivning til borgere i Østgrønland.

Derudover præsenterer Naalakkersuisut i efteråret 2019 en national handlingsplan mod omsorgssvigt af børn og unge, som har initiativer rettet mod mange af de problemer, som bliver påpeget i befolkningsundersøgelsen. Handlingsplanens hovedformål er at nedbringe omsorgssvigt, ved blandt andet at styrke forebyggende indsatser og styrke lokale behandlingstilbud. Handlingsplanen indeholder konkrete initiativer, som bl.a. skal løfte kommunernes arbejde gennem forebyggelse og optimering af kommunernes administration

Naalakkersuisut præsenterer ligeledes et nyt folkesundhedsprogram fra 2020, som har til formål at løfte børne- og ungeområdet generelt, med fokus på universelle sundhedsfremmende initiativer, der ikke nødvendigvis er rettet mod udsatte familier

Med venlig hilsen

Martha Abelsen,
Naalakkersuisoq for Sundhed, Sociale Anliggender og Justitsområdet